

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Hétfő, május 16.

Milliók a Molochnak.

Kolozsvár, máj. 16.

(:) A delegációk előtt szokás szerint betérjettették a jövő évre szóló közös költségvetést. Mint egy kényes kérdés hitelező áll elő követelésével a közös kormányának és kíván tőlünk tömörked milliókat, ha mindjárt a föld alól kell is előtérmentünk azokat, ha mindjárt megszakadunk is abba a fáradságba, a melylyel azokat megszerzünk próbáljuk. De nem: hasonlatunk nem jó, mert nem kényes kérdés hitelező szerepe illeti a közös kormányt, hiszen a hitelező jogos követelését kényes kérdés szigorral is követelheti, mert a sajátját követeli vissza; ám hol van az az ellenérték, melyet nekünk a Pitreichék adnak? Mi hasznunk van nekünk a milliók kidobott százaiból? Jólétet, biztonságát, gyarapodást szerezhetünk-e azok árán?

Nézünk csak mit kívánnak tőlünk és mire akarják azt fordítani. A hadsereg rendes szükséglete az 1905. évre 360 millió koronát tesz ki. Már maga ez az összeg is oly nagy, oly nyomasztó, hogy az annak kvótászerű részét kitevő hozzájárulások előteremtése csak az adók folytonos emelésével és a jogos szükségletek folytonos elnyomásával lehetséges. De hát ezzel még nem telik be a pohár. Pitreich hadügyminiszter a rendes kiadásokon kívül hadfőlszerelési célokra és befektetésekre nem kevesebb, mint 163 millió rendkívüli hitelt követel, a miből 88 millió a hadseregnek, 75 millió a haditengerészetnek szükséges. A kvóta alapján tehát Magyarországra 200 milliónál nagyobb összeg esik ebből.

Csak a napokban volt alkalomunk az állam gazdálkodásának jövő évi költségvetését látni. Láttuk, hogy abban a milliárdos költségvetésben milyen elenyésző csekély az, a mit a gazdasági élet föllendítésére, hasznos befektetésekre és a kultura fejlesztésére szántak. Láttuk, hogy csak egyes adó-utemek fölemelésével és a legtermészetesebb szükségletek elfojtásával volt képes a pénzügyminiszter a pénzügyi egyensúlyt fönttartani. Lukács a deficit rémét állította elé, ha az állam szükségletei továbbra is emelkedni fognak, Tisza egy aszkéta ridegségével minduntalan a takarékosagot olvassa fejünkre és most — most előáll a közös hadügyminiszter 360 millió budgettel, 163 millió rendkívüli hitel követelésével.

A nagyhatalmi hóbort újabb áldozatokat követel. Folyton újabb fegyverkezés, folyton újabb befektetés egy tetszetős fantazmagóriáért, amelynek fönttartása kiszívja életnedveinket s amelynek megvalósulása államiságunkat is veszélyeztetné. Ez a fantazmagória az osztrák-magyar imperializmus, amelyre sem kell ereje, sem kell pénze nincsen, se Magyarországnak, se Ausztriának. De amatt barátai a föltűnt kivívandó győzelemmel kecsgethetik, míg minket a mi kormányunk a saját romlásunkra készít elő.

Tudjuk azt mi is nagyon jól, hogy a mai világrend mellett egy európai állam se mondhat le a hadsereg fönttartásáról. De a folytonosan növekedő újabb terheket az tesz szükségessé, hogy gazdaságabb és fejlettebb országokkal kell lépést tartani a fegyverkezés fokozásában és hogy az osztrák diplomácia még mindig nem tett le hódító szándékairól, noha minden, de minden arra inthetné, hogy ne külső terjeszkedésben, hanem a belső jólét növelésében keressék a két ország külső föllépésének alapját. Hadseregre szükségük van ma

az országoknak. De hol van Magyarország hadserege? Bécsből dirigálják, németül kommandírozzák, idegen jelvények alatt vezetik, idegen szellemben nevelik, külföldi iparosok ruházzák és fegyverzik föl azt a hadsereget, amely Magyarországot védelmére lenne hivatva. Minden ország a szomszédja miatt fegyverkezik. A német a francia miatt, az orosz a német miatt, a török a bolgár miatt és ezek az országok járnak elől a fegyverkezésben. De mi tömértelen pénzt dobunk ki és emellett nemcsak, hogy nem erősítjük magunkat szomszédunk, ösellségünk, Ausztria ellen, hanem annak a kezébe adjuk pénzünket és minden kiadott fillérrel az ellenségünket erősítjük, magunkat gyöngítjük.

És a magyar kormány előzetes hozzájárulásával és a magyar delegáció bizonyosra vehető beleegyezésével folyik ez az országpusztító, nemzetsorvasztó politika.

A delegáció a királynál.

Trónbeszéd.

— Express tudósítás. —

Budapest, május 16.

Ö Felsőge a királyi tegnap déli 1 órakor fogadta a hagyományos szertartás között a magyar delegációt. Ezt megelőzőleg déli 12 órakor a delegátusok az országháza delegációs termében összegyűltek, a hol Széll Kálmán elnök megismertette velük az Ö Felsőgéhez intézendő beszéd tartalmát. Az országos bizottság tagjai, a kik tulajdonképpen nemzeti díszöltönytben; többen katonai díszegyenruhában voltak, ez után Budapestre hajtottak s a királyi várak fehértermében gyűltek, a honnan néhány perccel 1 óra előtt Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnag vezetésével a nagy kihallgatási terembe vonultak s ott a trón előtt fölkörbén állást foglaltak.

A teremben Goluchowski gróf, Pitreich lovag és Burián báró közös miniszterek, továbbá Tisza István gróf miniszterelnök, valamint Festetics László tábornok, mint a főkamarmester helyettes és Paar gróf lovassági tábornok, Ö Felsőge főhadsegéde már jelen voltak.

Festetics Taszilo gróf jelentésére Ö Felsőge, a ki tábornoki díszegyenruhában volt, a kihallgatási terembe lépett és az emelvényen a trónszék előtt állt meg.

A királyt beléptekor a jelen voltak lelkes éljenzésekkel üdvözölték.

Festetics Taszilo gróf az emelvény baloldalán foglalt állást, mellette Paar gróf, néhány lépéssnyire balra a közös miniszterek álltak; elől az emelvény baloldalán volt Tisza István gróf miniszterelnök, míg Apponyi Lajos gróf és Doiancourt őrnagy szárnysegéd az emelvény másik oldalán mellett állapodtak meg.

Széll Kálmán mint a delegáció elnöke, a fölkörből kilépett, a következő beszédet intézte Ö Felsőgéhez:

Császári és Apostoli királyi Felsőge!

Legkegyelmesebb Urunk!

A közös ügyek tárgyalására hivatott országos bizottságok intézményének fennállása óta gyakorolt szokás hozza a Felsőge által ezen évre összehívott országos bizottságot is Felsőge trónjának számára elé.

De nemcsak ez a hagyományos szokás vezet bennünket Felsőge legmagasabb színe elé. Szívünk érzelmei készítenek erre, hogy kifejezzük az alkalommal is örökölt hűségünket és bizottságunk Felsőge tőrtelhetlen ragaszkodásunkról és odaadó hódolatlunkról.

Alig pár hónapja fejezte be ezen országos bizottság elődje törvényszabta teendőit.

Ezen rövid időköz alatt a nemzetközi viszonyokban és azokban a kérdésekben, amelyek a mi feladatunkat érintik, alig állottak be oly változások, melyek azokat a szempontokat módosítsanak, amelyek az előző országos bizottság elhatározásaira mérvadóak voltak.

Gondoskodni fogunk mi is azokról az eszközökről, amelyek a közös védelem hatályos és sikeres biztosítására szükségesek, áldozatkészséggel és megfontolással annak, mit kíván mulhatatlanul a monarchia és Magyarország biztonsága és mit bír el a szent István korona országai gazdasági ereje.

Belső megnyugvással láttuk, hogy ez a barátságos, jó viszony, amely a hatalmak között és közöttünk fennáll, mindinkább megszilárdult és hogy bensőségekben és szilárdan nyert ez a szövetség, mely a mi politikánkhoz közel negyedszázad óta sarkköve és amelynek értékét és baját az hi-

zonyítja legjobban, hogy Európa közudatába ment át immár az a meggyőződés, hogy a hármasszövetség nemcsak a szövetségben álló hatalmak érdekeinek felel meg, de hogy az senki ellen irányozva nem lévén, az európai béke és az egyensúlyozott hatalmi viszonyok egyik fölbiztosítóját képezi.

Messze a keleten ádáz küzdelem dúl. Bár érdekeink ott közvetlenül érintve nincsenek, mégis emberi szempontból és azon visszahatásán fogva, amelyet ez a háború az összes európai pénz- és gazdasági viszonyaira gyakorolhat, minél előbbi befejezését óhajtjuk.

Felsőge vitéz s a multban oly sok dicsőséget aratott hadserege, amely a monarchia és az ország biztonsága felett őrködik s a mely a miénk is, mert ebben rejlik le a mi fűnk a haza iránti védelmi kötelezettségüket, amelynek tehát egy része a mi vérünkben való vör, Felsőge legmagasabb intencióhoz képest, melyeknek megvalósítására mindenkor készségesen járult a két államnak képvislete, a belterjes fejlődés oly fokán áll, hogy a teljes megnyugvás érzéssel tekintünk feléje.

Amit a fejlődés törvényei és a fegyverzés tökéletesítése mulhatatlanul megkívánnak a hadsereg harcoképességének erősítésére: felajánljuk áldozatkészséggel; de az ország gazdasági erejének határait túllépünk nem szabad és nem fogjuk; mert ez érintetlen gazdasági szívet az állami életnek, sőt magának az állam biztonságának is szintén elengedhetetlen előfeltétele.

Felsőge Ur! Legkegyelmesebb Urunk! Felsőge atyai uralkodása láncolatát mutatja fel azon tényeknek, amelyek indokoltak és nagy céljaikban igazán fejedelmiek. Felsőge hű magyar nemzetével együtt érez jó és balsorsban. A mikor a magyar állam ezeröves fennállásának emléket állít, Felsőge a nemzeti kegyelet legzsebb érzéseiben forrt össze a nemzettel.

És csak az imént is, erről a magaslatról mindenek áttekinthető megérett a nemzeti érzések egyik legerősebb látképe.

Egy nagy mult történelmi nagy alakja emlékeire kegyeletos megőrzésében kezdeményező szózatával kereste fel a nemzet szívét.

Felsőge e magaslatos tényben az atyai szeretet melegségét sugárzó világított be a nemzet lelkébe, amely kegyelettel csing dicsőséges és viszontagságatlan multja nagy alakjain.

A nemzet hálás érte királyi iránt, a ki tudja, hogy az a trón nyugszik a legbiztosabb alapokon, a mely a nemzet szívbe esztie be gyökereit; a nemzet pedig tudja, hogy a jövő nemzedékkel boldogság és a magyar állam fennállása függ attól, hogy király és nemzet egyetértésben és együtt-érzésben forrjanak össze.

Hiszen a korona legszebb ékessége a nemzet szeretete; a korona dicsősége és fénye pedig a nemzet ereje.

A magyar nép királyához hűséges; öröklött és kötele érzése ez.

Felsőge ezt a kötele hűséget és ragaszkodást átalakította rajongó szeretetté és lelkes odaadássá.

A magyar nemzet királyához nemcsak a törvény parancsoló erejénél fogva, de szíve érzéseivel ragaszkodik.

A mindenható áldása kísértje a mi királyunkat minden lépésében és minden tételében. Eljen a király. (Lelkes éljenzés.)

Ö Felsőge erre következőleg válaszolt: Hű ragaszkodásuk biztosítását őszinte megelégedéssel fogadom és szívbeli jövő köszönetet mondok érte önöknek.

Viszonyaink az összes hatalmakkal állandóan a legjobbak. Szövetségeseinkkel való szilárd viszonyunk, kiegészítve ama azoros egyetértéssel, melyet a monarchia Oroszországgal a balkánkérdésekben ápol, bizalommal tölt el kontinensünk állapotainak békés fejlődését illetőleg.

Az európai Törökország nehézy vilájetében a műrzségi program alapján megkezdett reformmú örvendően halad előre és az ezen területeken lassanként beálló nyugalom mellett remélhetőleg nemcsak a kedvező eredményeket fog felmutatni.

Mélyen elszomorító az a küzdelem, mely Kelet-Ázsiában dúl és emberéletben máris ennyi sok áldozatot követel.

Vajha az isteni gondviselés szűk határokat szabna időben és térben ez öldöklő tusának és melébb ismét részletetné a világot a béke mérhetetlen áldásaiban.

Hadügyi kormányzatom a hadseg föntartása érdekében emelt folyó követeléseiben a mult évi megzavarás keretében marad, fegyverek és hadianyagok gyorsabb beszerzésére azonban külön hitelt kér.

Hadi tengerészeti nemek a megkezdett hajóépítések és felszerelések gyorsabb keresztülvitele céljából van nagyobb hitelre szükségem.

E nagyobb követelésekkel szemben a következő években a hadsereg rendkívüli szükségleténél és a hadi tengerészet évi költségvetésénél tetemes megtakarítások fognak eszközölteni.

A tervezett gyorsabb beszerzések és pótlások a fegyveres erő harcoképességét fej-

lesztik és egyszersmind gazdasági előnyt is biztosítanak.

Boszniában és Hercegovinában a viszonyok rendes és tökéletesen nyugodt föllétesben vannak és e tartományok közigazgatási költségeiket ezer kilencszázötben is bevételeikből fogják fedezni.

Meg lévén győződve, hogy a szokott belátással és hazafias buzgalommal fognak a benyújtott előterjesztések megbírálásához hozzájárulni, működésükhez jó sikert kívánok és teljes szívvel üdvözlöm önöket! (Lelkes éljenzés.)

Ö Felsőge az éljenzések elhangzása után az emelvényről leszállott és huzamosabb ideig a delegáció tagjaival cserélt tartott.

Főispán, törvényszéki elnök és ügyvéd pörösködése.

(Főhadnagy ur az ablaknál.)

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, május 16.

Megemlékeztünk arról az eredeti afférról, mely Láng Károly dr. besztércei ügyvéd és a besztércei 82-ik gyalogezred tisztikara közt támadt. Horn Ede főhadnagy, aki Láng ügyvéddel szemközt lakik, az ablaknál szokott borotválkozni. Láng Károly emiatt Besztóvski századoshoz levelet intézett, kérve őt, tiltaná meg a főhadnagynak ebbeli szokását. Besztóvski százados a panaszra kurtán felelt. Megütkezésének adott kifejezést amatt, hogy Láng levelet írno-kával iratta s még aláírásra sem méltatta s ehelyett bilyegző-lonyomatát használta. Láng Károly a levél vétele után nyomban a nagyszabasi hadtestparancsnoksághoz fordult panaszával s miután onnan azonnali választ nem nyert, valóságilag eleráztotta a hadtestparancsnokságot újabb meg újabb feljelentő leveleivel.

A katonai hatóság mindenekelőtt információit kért ez ügyben Grünzweig ezredestől, aki bizalmas információ végett Bethlen Pál gróf főispánhoz, valamint Kendeffy Domokos törvényszéki elnökhöz fordult. Láng Károlyt mindketten túlfeszített idegzetű, kötekedő embernek mondták, akit a közönséges életben komolyan venni nem lehet. Idegességét öröklött betegségeknek mondták s felemlítették, hogy atyja és fivére öngyilkosságot követtek el.

A hadtestparancsnokság erre mindkét tisztet a vád alól felmentette s egyben utasította a századosot, hogy amennyiben Láng ügyvédtől lovagias elégtételt nem nyerne, becsületsértés és rágalmazás címen pert indítson ellene. Besztóvski százados elküldte segédeit az ügyvédhez, de Láng a párbajt, illetve a lovagias elégtételt megtagadta, amire Besztóvski a besztércei járásbírósnál vádat emelt Láng Károly ellen. A besztércei járásbírósnak az ügyet tárgyalván, Láng Károlyt a vád alól felmentette. Láng Károly a tárgyalás során a pör aktáit áttekintvén, tudomást szerzett Grünzweig ezredes jelentéséről, amire háromszoros becsületsértési és rágalmazási pert indított úgy a főispán, mint a törvényszéki elnök ellen alhalt apja, elhalt fivére emlékeinek meggyalázása címen, valamint a vele szemben elkövetett rágalmazás miatt is.

A besztércei járásbírósnak érdekelt-ségi esetet látván fenforogni, az eljárást besztűtette s erről a továbbiak végett jelentést tett az igazságügyi kormánynál. Láng Károly pedig a kuriához fordult, kérve bírósági delegálását. Ugyancsak becsületsértés és rágalmazás címen pert indított a kolozsvári katonai bíróságnál, valamint a király legfelsőbb katonai irodájánál Grünzweig ezredes ellen. S hogy úgy a felszínről le ne kerüljön, információ cím alatt kínos esetét egy újabb röpiratban közreadta. Röpirata azért is érdekes, hogy Besztóvski százados lovagiatlansággal vádolja.

Láng Károly ellen különben a marosvásárhelyi ügyvédi kamara csak legutóbb fegyelmi vizsgálatot rendelt el amatt, hogy beadványain állandóan német címet használ s ennek dacára a brostúrán is ezt a címet használja: Dr. Carl Láng Landes und Wechselaadvocat, Stadtfiskal, Bistritz, Siebenbürgen.

UJDONSÁGOK.

Tíz korona Fadrusz szobrára.

A koldus Debrecen.

Kolozsvár, május 16.

Debrecen város tanácsa tegnap 10, jól tessék megérteni: tíz korona adományt szavazott meg Fadrusz János szobrára. Mit mondjunk erről a hihetetlenül hangzó esetről?

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér megállapodás szerint.

Csak három föltevés lehetséges.

A legjobb esetben tévedés van a do-logban. Leírási hiba. A tanács nem 10, hanem 100 koronát adott.

A második mentés az lehet, hogy Debrecen város nagylelkű tanácsa még nem is sejtí: kicsoda az a Fadrusz János? Bizonyosan azt gondolta, hogy valami cseh kelyhes volt az istenadta, valamely magyar ki nem ejthető Sztrapszt nevű falucska fia, citerás vándor avagy bachkorszakbeli beamter ivadék és irgalomból vetette oda alalmaználó a tanács a tíz koronát, hadd lássa a tömpeorru Brzeznák hazája, hogy Debrecen hortobányi királyságából még az ismeretlen cseh nagyság szobrára is telik.

A harmadik magyarázat oly megdöb-bentő, hogy csak félve merjük leírni. Ha ugyanis igaz a tíz korona s a tisztelt tanács tudta, ki volt Fadrusz János: akkor Debrecen városa oly koldus, a milyen sem a tatárdulás, sem a törökpusztítás idején nem volt.

Akkor mi ma nem 1904-ben élünk, hanem abban a rettenő siralmas időben, a mikor Debrecen a tar fejű basák sarcol-ták, darabolták, a mikor Vigkedv Mihály-nak fejét vették, a szenátorok hátából szí-jat hasítottak, szűkeinket rabszjira fűzték, a várost fölgögték, a civiseket, a magisz-trátust, a város kasszáját kirabolták és őt Debrecen végő inségre jutatták.

Ez esetben a szobor-bizottság köte-lessége a tíz koronát visszaküldeni s rá-adásul a koldussá nyomorított Debrecen fölségítésére külön száz koronát juttatni. Nekünk pedig az a kötelességünk, hogy rabkenyérben élő árvaif tótokat, a pellagrá-ban pusztuló havasalfi székelyeket, a beregi ruténeket alamiznagyűjtésre szólítsuk fel.

Minket annyira megrendített a tépel-dés, hogy nem tudunk választani, tehát az olvasóra bizzuk: melyik jobb, melyik kívá-natosabb a három eset közül?

— (Az Eke köréből). —

diás ünnepe volt szombat az E. K. egye-sületnek abból az alkalomból, hogy egy ko-rábbi választmányi gyűlésből kifolyólag a turista osztály a Szent László-túrát elne-vezéssel készített turista alkotás hely-szini szemléjének megtartása céljából a Nagy Gábor szállójának emeleti termében kedélyes összejövetelt rendezett. Ez az összejövetel egyszersmind ünnepése volt a híres fölfedező turistának Csárán Gyula Eke. tiszteletli tagnak. Az összejövetelen résztvettek: Mannsberg Sándor báró, Dax Adolf máv. felügyelő, Melitsók Frigyes máv. felügyelő, Gáman József iparkamarai s. titkár, Pál Andor, Nemes Győző, turista-osztály titkárok, Scheitz Vilmos dr. orvos, Tanács József gyógyszerész, Szádeczky Gyula és Lajos egyetemi tanárok, Böhm Mihály máv. főhivatalnok, Lészay Ferenc kir. tan., Csárán Gyula Eke. tiszt. tag, Gyergyai Árpád, Merza Gyula Eke. főpénz-táros és Kovács Géza Eke. titkár.

Mannsberg Sándor báró, ki eme ked-ves összejövetelek tervezője és összehívója volt, egy nagy természet szeretetétől du-z-zadó kedves pohár köszöntőben fejtette ki azt a célt, a melyért ez a társaság össze-jött és éllette Csárán Gyulát.

Csárán Gyula az ünnepeit ékes sza-vakkal válaszolt a pohár köszöntőre.

Az elhangzott költői szép szavak után Böhm Mihály emlékedett szölsára és él-tette azokat az öregeket, a kik a buzgal-mukkal követendő példát nyújtanak az ifjuságnak. Utána Szádeczky Lajos beszélt, magával ragadván az érzelmei számos vá-ltozatán keresztül az egész társaságot és él-tette azt a barátságot, azt az összetarto-zandóságot, a melyet az Eke végez.

Az elhangzott szép szavak után újra Mannsberg Sándor báró emlékedett szölsára, éltetvén Lészay Ferenc kir. tanácsost, a közhégyek bajnokát, a játéknyság apos-tolát, éltette tovább Merza Gyula főpénz-tárost, aki az Eke anyagi ügyének rende-zése körül évek óta önzetlenül és fáradha-tatlanul munkálkodik, éltette továbbá Ko-vács Géza titkár, a fáradhatatlan turistát és az egyesület kebelében élő szép harmo-niát. Ezen kedves összejöveteleiről való el-maradást kimentette Feilitzsch Arhur báró elnök, Apáthy István és Hangay Oktáv alelnökök. Mindezek után komolyabb és gyakorlatibb kérdések tárgyalásához kez-dett a társaság, megállapította ugyanis a nyári időszak kirándulásának sorrendjét és időpontját, a melyeket Csárán Gyula ve-zetés alatt óhaját a nyári időszak alatt megtenni.

Az idei nevezetesebb kirándulások kö-zül megemlíti, hogy az Eke költségén föltárt Meleg-Szamos forrás vidékéhez július hónap első felében két napos kirándulás lesz, a mely csodás világlát, bizarr szép-ségeivel a legkényesebb világlátott turistát is képes elbűvölni. És ott van a Meződi már rég ismert, de a maga valóságában csak az utóbbi években föltárt négy eme-letes cseppkő barlangról, a melynek hason-mása nincsen a világon, melynek bejárásá-hoz 12 óra kell. Eme barlang máskülönben az aggteleki után hazánk legnagyobb és legszebb barlangja. Az említett barlang Ko-

ozsvárról kiindulva két nap alatt kényelmesen bejárható. A mindvégig kedélyes társaság az éjjeli órákban oszolt szét.

— (Választmányi ülés.) Az „Erdélyi Gazdasági Egyesület” igazgató választmánya 1904. évi május hó 17-én, (kedden) d. u. fél 4 órakor — Petőfi-utca 7. szám alatti helyiségében — rendkívüli ülést tart. Tárgy: Az egyesület Áttila-utcai parcellázott telken levő házhelyek eladásának ügye.

— (A kolozsvári kir. törvényszék pöre.) Mint Marosvásárhelyről jelentik, az ottani kir. törvényszék mint esküdt-bíróság előtt június hóban kerül tárgyalásra az a sajtóper, melyet Szentkeresztly Zsigmond báró, a kolozsvári kir. törvényszék elnöke indított Szász Ödön hírlapíró ellen. A tárgyalásra mintegy hatvan tanu van beidézve és tartama 3 napra van tervezve.

— (A kolozsvári m. kir. állami gyermekmenhely forgalma) 1904. évi január 1-től május 14-ig: a gyermekmenhelyben felvételt: 186, ebből fiú 104, leány 82. Meghalt: 8 (3 fiú, 5 leány). Anyjának kiadatott: 5 (2 fiú, 3 leány). Kórházban van: 2 (1 fiú, 1 leány). Intézetben van jelenleg: dajka 16, csecsemő 19, 1—2 éves 3, 2—7 éves 5, 7 éven felüli 3. Összesen: 30 gyermek.

Telepének elhelyezve: Kolozsvárra 59, Makóra 27, Györgyfalvára 19, Bánffy-Hunyadra 12, Zilahra 4, Darócra 2, Bogártelkére 2, Marosvásárhelyre 2, Nagyszebenbe 2, Gyaluba 2, Marosvásárhelyre 3, Jegenyére 1, Torokkőre 1, Dicsőszentmártonba 1, Kolozsra 1, Besztercőre 1, Magyarlaposra 1, Aranygyéresre 1, összesen 141.

— (Egy indítvány az önálló-vámterületről.) Az Omke pünkösdi első napján tartja meg Budapestén az alakuló közgyűlést. Erre a gyűlésre Obláth Lipót, az Omke szegedi főnökének elnöke indítványt küldött föl, mely rövid és markáns megokolással kívánja, hogy az országos magyar kereskedelmi egyesülés foglaljon állást az önálló-vámterület mellett. A szegedi intézményt, az ottani főnök-előkelő kívül aláírta még a szegedi kereskedelmi testület elnöke, Schlachta Károly és a szegedi kis- és középkereskedők egyesületének elnöke, Borzecz Pál. Mit szól majd ehhez Sándor Pál?

— (Merénylő ügyvéde.) Esztergomból írják: Városszer kinos feltűntetést kelt dr. Gombosi Károly komáromi ügyvéd merénylete, a ki tegnap ötször rálőtt apóására, Nincs Adolf gazdag birtokosra. A lövések szerencsére nem találtak. Dr. Gombosi nagyobb összegű pénzt kért apósától, de ez kérését megtagadta. A különben is lobbánékon természetű ügyvédet heve erre annyira elragadta, hogy lekapta a falról apósa revolverét s ötször egymásután rálőtte. A nagy izgatottságban azonban célozni nem tudott. A merénylő ügyvédet letartóztatták. Ma még a rendőrség fogházában volt. Holnap átkísérik a kir. ügyész-séghez.

— (Közbüro Lujza szökésének híre.) Drezdából jelentik, hogy Matasich Géza újból ott időzik. Ezzel kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy Lujza hercegnőt Matasich megszöktette, ami azonban valótlannak bizonyult. Drezdában azt mondják, hogy a szász kormány Matasichot ki fogja utasítani.

— (Küzdelem a hunyadmegyei alispánságért.) Hunyadmegye törvényhatósága e hó 18-án alispánt választ. Az alispáni állásért erős küzdelem van. Kétjelölt van: Pogány Béla a mostani főjegyző és Török Béla főszolgabíró. A megye magyar közönségét igen meglepte, hogy az odavalló románok gyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy Pogány Bélát fogják támogatni. A meglepetés amiatt keletkezett, mert e támogatás okáról azt beszélték, hogy a románok támogatását Pogány Béla azzal az ígérettel szerezte meg, hogy a nemzetiségiek eddig ki nem elégített kívánságait pártolni fogja. Ez azonban alighanem kortesfogás és bizonyára Pogány fog sietni, hogy a híresztelést megcáfolja.

— (Népünnepély.) Tegnap délután a Lövyöldében nagy népünnepély volt, melyen ezrekre menő közönség vett részt, hogy nemely helyen szinte életveszélyes volt a tolongás. A közönség a késő estig kitűnően mulatott a különböző tréfás mutatványokon. A népünnepélyen különben két nagy zenekar a honvédek és a vasutasoké, szolgáltatta a muzsikát.

— (Kelepczbe került rabló.) Érdekesebb történet a napokban a zempléni megyei Mád-Zombor községében. Egy K. Molnár István nevű ember, a ki több rendbeli rablásért körözött, a hatóságok, csavargás közben Mád-Zomborba került, ahol egy régi ismerősevel, Lengyel Károlyval találkozván, annak házában pihent ki az ut fáradalmait. Ott Molnár István azzal a tervvel lépett elő, hogy jó volna valahonnan pénzt szerezni. Miután Lengyel a helyi viszonyokat feltárta barátja előtt, Molnár, mint ilyen dolgokban jártas, kijelentette, hogy a pénzszerzéshez az ottani postahivatal mutakozik a legalkalmasabbnak, már csak azért is, mert a postahivatal vezetője egy fiatal leány, aki egy nősöletet tart a házban, veszély esetén tehát ezekkel könnyen ellehet banni. A tervet elfogad Lengyel is és az előkészületek megtételével Molnár bizta meg. Molnár másnap berándult Szerencsre, ahol egy kiló lekvárt vásárolt az ablaküvegek bekenésére, hogy azokat zajtalanul benyomhassák. Vásárolt még egy nagy konyhakést és egy revolvert is, hogy szükség esetén ezeket is használhassák. A be vásárolt tárgyakkal estefelé ért haza, hogy még az éjjel végrehajtsák a rablást. Lengyel felesége azonban kihallgatta a két jóba át beszélgését. Amikor Molnár elment Szerencsre, rávette a férjét, hogy jelentse be a dolgot a csendőrmesternek. Lengyel hajlott az asszony szavára és elmondta Holló őrmesternek, hogy mit terveztek Molnárral. Az őrmester meghagyta Lengyelnek, hogy ve-

gyen részt a betörésnél, mintha ő mitsem tudna a dologról, majd ő aztán résen lesz. Este 10 óra után Molnár és Lengyel megjelentek a postahivatalnál, a hol az előre megbeszélte terv szerint betörték az ablaküvegeket és az így támadt nyíláson elsőnek Molnár bujt be a hivatalba. De alig érte lába a földet, az ott rejtőzködő Holló őrmester két csendőrrrel lefűtölte Molnár, aki a meglepetés első pillanatában előrántotta a nagy konyhakést, de kicsavarták kezéből és ott a helyszínen vasraverték. Lengyel szabadon hagyták, de Molnár átadták a törvényszéknek.

— (A közönség sztrájkja.) Furcsa háború folyik most Zomborban. A mézárók emelték a hus árát, a mi ellen eleinte csak a közönség tiltakozott. A közönség tiltakozása semmit sem használt. Erre most már a hatóság lépett közbe, hogy megvédje a lakosság érdekeit mézárókkal szemben. Az érdekes sztrájk részleteiről a következőket jelentik Zomborból: A polgármester először felszólította a mézárókat és henteseket, állítsák vissza a hus régi árát. A polgármester felszólítása azonban a mézáróknál süket fülekre talált. A hatóság gondolt egyet s a polgármester felutazott Budapestre, hogy fővárosi mézárókat hozzon zombori makacsoktól mézárókat nyakára, a mi sikerült is neki. A fővárosból most Neumayr, Keppich és Brankovits mézárókat kötelezték magukat, hogy f. hó 22-én mézárókat nyitnak Zomborban, melyet a polgármester 14 napos felmondására tartoznak beszélni. A kimérendő hus árának kilóját 84, 88 és 96 fillérben állapították meg, kivéve a mozgósítás esetét, amikor is a tanácsal egyetértően a naprakész figyelembe vétele mellett új árak lesznek megállapítandók. A tanács mézárószékhelyiséget s a levágárdó marhák részére istállókat bocsát a vállalkozók rendelkezésére. A tanács elfogadta az ajánlatot s talán már vasárnap a budapesti mézárókat áruinak hus Zomborban, a zombori sztrájkoló mézárókat pedig összetett kezekkel nézhetik, hogy tudul a közönség a hivatalos mézárószékhébe.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap d. u.: Ifjúsági előadás: Cid. este: Borgia Lucretia. (b. 202. sz.)
Hétfő: Az idegen nő. (Szűnet XXIV.)
Jászai M. m. v.
Kedd: Lady Windermere legyezője. (Szűnet XXV.)
Szerda: A modell. (bérlet 202. sz.)
Csütörtök: A denevér. (b. 203. sz.)
Péntek: Brankovics György. (b. 204.)
Egressy A. m. v.
Szombat: A velencei kalmár. (b. 205.)
Egressy A. m. v.
Vasárnap d. u.: A drótostól. este: A bajsz. (b. 206. sz.)
Hétfő d. u.: Aranyvirág. este: Csikós. (b. 207. sz.)

* Jászai Mari vendégjátéka. A magyar színészet büszkesége, nagyszónya: Jászai Mari tegnap este kezdte meg, három estére terjedő vendégjátékát színházunkban. A nézőtér teljesen megtelt az illusztris vendég tiszteletére. Hugó Viktor tragédiájában, a mindvégig izgalmas és megrázó hangulatú „Borgia Lucretia”-ban lépett fel Jászai Mari. Hatalmas drámai erővel, megkapó igazsággal, az ő sajátos erős színeivel állította előnk a bűnös lelkű asszonyt és a közönség megfeszült figyelemmel kísérte a mű vésző minden szavát, valósággal ünnepelte klasszikus alakítását. A többi szereplők közül Szakács. Tompa, Szegő érdemelnek megemlítést.

* Ifjúsági előadás. Tegnap délután Corneille „Cid” című darabja került színpadra nézőtér mellett. A bevezető előadást Cs. Papp József, a jeles tanár tartotta, ki nek értekezését lapunk holnapi számában közöljük. Az előadás gyorsan perdtől le. — A főszerepeket Lukács Juliska és Szakács Andor játszották. Azt hisszük, hogy a délutáni előadásokat most már teljes nyugalommal be lehetne szüntetni az őszig: legalább esténként nem lenne olyan rettenetes hőség a színházban.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, hétfőn, május 16-én:

Az idegen nő.

Kezdeté fél 8-kor, vége 10 kor.

Holnap, kedden, május 17-én:

Lady Windermere legyezője.

Táviratok

A háború.

Budapest, május 16.

Pétvárról jelentik: A határőrség és hittérítőktől érkezett jelentések szerint Dupudziaseben, Kuandcsendsetől délkeletre 40 kilométerrel a kínaiak között felkelés készül az oroszok és keresztények ellen.

Tokióból jelentik: Kuroki tábornok azt jelenti, hogy egy japán csapat hetedikén megszállta Kuantien-csenget. Egy másik japán gyalogsapat 11-én ellenséges lovasságot üldözött, mely Sulichauba vonult vissza és két katonát, egy hadnagyot fogságba ejtett.

Chikago: Daily Ney jelenti Csi-fuból: Amidón az újság tudósítójától bérelt bárka reggel Port Artur magasságára érkezett, ott heves ostrom folyt. Ameddig látni lehetett, a Jakunu japán csirkálóhajó, egy csirkáló, egy ágyúszázad és egy csatahajó a kikötőbe mentek, miután a kikötő bejáratán erőszakkal bevonultak. Röviddel napfelkelte után heves tüzelés kezdődött, a mely hír szerint még folyton tart.

A szerb királyi udvarból.

Budapest, május 16.

Belgrádból jelentik: Péter király Ferdinánd fejedelemnek a karagorgyei rend első osztályú csilagát adományozta. A két uralkodó kíséretét kölcsönösen rendjelekkel ajándékozta meg.

A királyházi vonatössze- űtközés.

Nagyszőlős, május 16.

Tegnap Tolnay üzletvezető Fehértón vette az értesítést az itteni összeűtközésről, onnan azonnal különvonaton ideutazott, megállapította a vizsgálat folyamán, hogy a mulasztás egyedül Gorondi váltó-
őrt terheli. A súlyosan sérülteket bevitték a kórházba gyógyváltásra, ahonnan aztán el is bocsátották azonnal és a legközelebbi vonattal el is utaztak. A vonatok rendesen közlekednek.

Felolós szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

Diszkómannyal kitűntetve!

Bernáth E. Sándor varrógép
kerékpár

nagy raktára és hangszóró-üzlete
a m. kir. posta- és táv. szállítója

Összes áruimat havi részletekre is adom és
azokért 5 évig felek. — Szakszerű villamos
világítással és motorerőre berendezett mecha-
nikai műhelyemben a javításokat gyorsan
és jutányos árban készítek. Nikkelezéseket,
különböző színű emaillezéseket saját für-
dőben és kemencében állítok elő.
Kerékpárkölcsönözést is tartok fenn! Telefon 412.

Képes árjegyzéket adok bármikor!

Fényképezékek és Amateurok figyelmébe!

Telefonszám: 183.

Schuster Emil

Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati és fényképezési kellékek áruháza Kolozsvárt, Mátyás király-tér. (Gróf Rhédey-palota.)

Állványos, kézi és zseb fényképező gépek!

Minden méretű:

Nagyító készülékek!

Lencsék (objectivék)

és pillanatzárak!

Fényérzékeny üveglemezek:
Lumier
Germania
Agfa
Hélios
Ideal
Ringer
Schleissner
E. Schaterra.

Fényképezési lámpák, másoló keretek, üveg és porcellán fürösztő tálak, Cartonok, Passepartoutok és albumok stb. Ugyazintén a fényképezéshez szükséges — itt fel nem sorolható — kellékek dus választékban.

Állandó raktára eredeti gyári árak mellett:

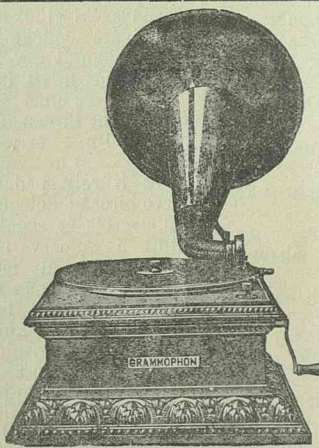
az Amerikai-Német Grammophon-társ.

hangosan beszélő, szavaló, éneklő és zenélő

Grammophon-gépeinek és Grammophon-lemezeinek.

Ugyazintén a valódi EDISON PHONOGRAPHOK, bejátszóit eredeti és fűreshengerek, valamint a legújabb EDISON törhetetlen Celluloid hengerekből.

Valódi angol és francia illatszerek!

E. Schassera hírneves gyáros „Minerva” fényérzékeny lemezeinek egyedüli raktára.

Ajtok, Ablakok és Parkettek

jó minőségű gőzzel szárított anyagból készítve jutányos árban kaphatók:

B. BAK LAJOS műasztalos - gyárában

Kolozsvárt, Malom-utca 28. szám.

Ugyanitt megrendelhetők mindennemű díszmunkák, templomi berendezések, oltárok, szószékek, bolti célszerű állványok, áruasztalok, bejáratú kirakatok, kapuzatok, lakás és iroda-berendezések a leggyorsabb kiviteiben készít a legjutányosabb árakban.

Telefonszám 120.

3222 16-50

B. Bak Lajos.

Mátyás király- téri Virág-üzlettemben

készülnek a legizlesebb
virág-csokrok

és divatos

disz-koszorúk,

oltott rózsák

a legjobb és legszebb

fajokban megrendelhetők

Farkas Antal

műkertésznél

Kolozsvárt.

Eladó magaslörzű rózsák 16000 l. osztály

erősség szerint 80 fillér,

— II. osztály 60 fillér.

3286 Árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgálunk. 10—10

Kertészeti telep:

Téglás-utca 18. sz.

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÖVJUK, IGYUNK

K-IMPÉR

RÁPÁTI

BÁTHORI-FORRÁS

ÉGVÉNY

GYÓGY-SÁVANYÚVIZET

M. kir. Belfüggetleni rendelet

623/VIII. 1896. évi

Maculatur

papír

egész ivben csomagolásra igen alkalmas

kilonként 20 fillér, métermázsa vételnél

15 korona. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Új üzlet! Díszmű, Játék, Háztartási és fényűzési árukból.

Egy forintos áruháza,

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 3. szám.

Most már 30 fillértől 1 forintig áruk mind kaphatók.

Számos látogatást kérve kiváló tisztelettel

Sakatos József.

Vidéki megrendelések legponosabban lesznek kiszolgálva.

Nyomatott: Gombos Ferencz Lyeum-könyvnyomdájában, Kolozsvárt.